

DOI 10.15589/jnn20160403
 УДК 797.14(100)+629.524.4
 Є78

FEATURES OF THE CURRENT STATE OF WORLD YACHTING

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО СТАНУ СВІТОВОГО ЯХТИНГА

Svitlana H. Yeroshkina
 svitlanayeroshkina@ukr.net
 ORCID: 0000-0001-7571-4807

С. Г. Єрошкіна,
 асп.

National University «Odessa Maritime Academy», Odessa
Національний Університет «Одеська Морська Академія», м. Одеса

Abstract. The tendencies of the processes that took place in the yachting world (sailing) and its influence on the modern world yachting in general are researched. The evaluation of the current state of world yachting as sailing sport is made.

Keywords: yachting; modern composition of yachting; yachting racing.

Анотація. Досліджено тенденції процесів, що відбувалися у світовому яхтингу (яхтовому спорту) та його вплив на світовий сучасний яхтинг у цілому. Надано оцінку сучасного стану світового яхтингу як вітрильного спорту.

Ключові слова: яхтинг, сучасний склад яхтинга, вітрильний спорт.

Аннотация. Исследованы тенденции процессов, которые происходили в мировом яхтинге (парусном спорте) и его влияние на мировой современный яхтинг в целом. Дана оценка современного состояния мирового яхтинга как парусного спорта.

Ключевые слова: яхтинг, современный состав яхтинга, парусный спорт.

REFERENCES

- [1] Glovatskiy V. *Uvlekatelnyy mir parusov* [Fascinating world of sails]. Moscow, Progress Publ., 1981. Mode of access: http://royallib.com/read/glovatskiy_volodzimeg/uvlekatelnyy_mir_parusov.html#0.
- [2] *Katera i yakhty* [Boats and yachts]. Mode of access: <http://katera.ru/>.
- [3] Leontiev Ye. P. *Shkola yachtennogo kapitana* [Yacht captain school]. Moscow, Fizkultura i sport Publ., 1983.
- [4] Clipper. Round the world. Mode of access: <https://www.clipperroundtheworld.com/about/about-the-race>.
- [5] Americas Cup. Mode of access: <https://www.americascup.com>.
- [6] World Sailing. Mode of access: <https://www.sailing.org>.
- [7] Björn Landström, Michael R. Phillips. *The Ship: An Illustrated History*. New York, Doubleday Publ., 1983. 309 p.
- [8] Review Monaco Boat Show, 2015. Mode of access: <http://www.superyachtnews.com/monaco-yacht-show/23712/monaco-yacht-show-2015-review.html>.
- [9] Review Yachting World, 2015-2016. Mode of access: <http://www.yachtingworld.com/reviews>.
- [10] Review Boat Show Avenue, 2015-2016. Mode of access: <http://www.yachtingworld.com/reviews>.
- [11] Seafarers Journal. Mode of access: <http://www.seafarersjournal.com/>.
- [12] World Superyachts Awards, 2015 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.boatinternational.com/luxury-yacht-events/world-superyacht-awards/world-superyacht-awards-2015-winners--25845>.
- [13] World's largest luxury yachts. Mode of access: <http://www.boatinternational.com/yachts/the-register/top-200-largest-yachts--25027>.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Яхтинг є однією з найпривабливіших та найяскравіших складових сегментів морського пасажирського транспорту будь-якої країни і зачіпає явища та процеси не тільки розвитку цієї системи, а й економіки в цілому. Яхтинг визначається як проведення незабутнього дозвілля та участі у сміливих та професійних гонках для яхтсменів-професіоналів, які виникають через потребу людини до активного відпочинку та незабутніх вражень від білосніжних вітрил, потужного вітра та блакитного моря.

Яхтинг як один з найважливіших складових економічного розвитку країни визначається, по-перше, як стан забезпечення держави економічними ресурсами, що гарантують йому повноцінну життєдіяльність, і, по-друге, як стан стабільності морегосподарського комплексу, у першу чергу — морського транспорту країни, та здатність морського пасажирського транспорту забезпечити нормальне функціонування економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням яхтингу (на фоні теоретичних та практичних навчальних видань), спрямованих на навчання основам елементам теорії вітрильних яхт, особливостям конструкції крейсерсько-гоночних яхт, морської практики та основам морського права були присвячені роботи численних іноземних і вітчизняних науковців. Серед вітчизняних слід відзначити Д. Курбатова, Є. Леонтьєва, Б. Немірова, Н. Григор'єва, Ю. Крючкова, В. Лапіна, Б. Лобач-Жученко та інших. Серед іноземних достойні праці відзначаються у Х. Дю Плєсі, Ч. Мархья (Польща), К. Рейкса (Германія), Л. Лютьєна (Германія), І. Муса (Германія), К. Джермана, Я. Проктора (Англія), А. Колса (Англія), Б. Бонда (Англія), Е. Твайнейма (Англія), П. Ельвстрема (Данія), І. Шульга (Германія), В. Гловацького (Польща) та інших.

МЕТА РОБОТИ — дослідити питання сучасного мирового стану яхтингу. Наслідки міжнародних криз другої половини ХХ — початку ХХІ ст. змусили уряди багатьох держав звернути особливу увагу на спад економіки морської галузі. Останні події в морській сфері демонструють хиткість, нестабільність національної економіки; відсутність мотивації та інвестування у цей сегмент для початку формування стратегії, спрямованої на навчання яхтингу, на початок яхтобудівництва, на інвестування даного сегменту згідно державних програм, чим самим показують залежність від внутрішніх і зовнішніх економічних чинників, від політичних непрофесійних поглядів уряду на дані важливі питання. Не вирішені проблеми-навіщо та на що вкладати гроші і варто лі взагалі займатися яхтингом та шукати спонсорів на даний сегмент морської галузі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Ніхто точно не знає, коли людина вперше скористалась вітрилом, який під енергією вітра дав рух човну. Історія вітрил охоплює тисячолітню історію з моменту появи першого човна, до якого людина причепила шматок трав'яної рослини або матеріалу до появи найсучасніших, наймодернізованіших та найдорожчих за вартістю для трансатлантичного переходу чартер мегаяхт класа люкс, зроблених з тика та алюмінію, що мають в комплектації гвинтокрили майданчики, міні підводні човни, басейни з прозорим дном, кінотеатри та льодові ринги.

На сьогодні світовий яхтинг являє собою потужний флот, який складається з найсучасніших, найшвидших човнів, обладнаних новітніми навігаційними приладами та пристроями. Слово «яхтинг» походить від нідерл. *jacht*, від *jagen* — гнати, переслідувати. Треба чітко розуміти і вміти розділяти яхтинг на: вітрильний спорт (змагання проходять саме на човнах-яхтах (вітрильних, вітрильно-моторних або моторних) — і тільки в цьому випадку для найменування даного виду змагань використовується слово «яхтинг» та на: розкішний відпочинок на чартерних мегаяхтах (*MegaYacht*) — суперяхтах (*SuperYacht*) та траулерах (*Trawler*) (перероблений риболовецький човен).

За класами спортивні яхти діляться на: олімпійські, міжнародні та національні. Олімпійські класи яхт використовуються для участі у Олімпійських іграх, де важливе значення мають однакова швидкість яхт. Міжнародні класи отримали розповсюдження у багатьох країнах, де офіційно визначені Міжнародною федерацією вітрильного спорту. Національний клас яхт є дійсним для однієї країни. Ці човни використовують для плавання у водах тільки однієї країни.

*Олімпійські (клас яхт, вибраних Міжнародною федерацією вітрильного спорту (*International Sailing Federation (ISAF)*) для участі у Олімпійських іграх: «Neil Pryde RS:X»-вітрильна дошка (віндсерфінг), площа вітрила 8,5 кв. м; «Лазер-Стандарт» та «Лазер-Радіал», площа вітрил 7,06 кв. м.; 470; 49ER; «Зірко-вий»; «Інглінг»; «Торнадо»; «Фін») [6];

*Національні (клас яхт, затверджений Національним органом країни (Федерацією) в якості національного класу та має Правила класу та свою Асоціацію: «Ем-Ка», площа: грот 15,4 кв. м., стаксель 7,1 кв. м., генакер 27 кв. м.; «Open-800») [6];

*Міжнародні (клас яхт, затверджений Міжнародною федерацією вітрильного спорту у складі таких та має Правила класу і свою Асоціацію: «Летючий голландець» (*Flying Dutchman-FD*), характеристики: вага яхти з вітрильним екіпіровкою 165 кг, площа грота 10,2 м², площа генуї 8,4 м², площа спінакера 21 м²; «Містраль», характеристики: вітрила 5,8–9,5 кв. м., плавник 43–50 см; «Дракон», характе-

ристики: 1000–1020 кг — баласний кіль, грот 16 м², генуя 11,7 м², спінакер 23,6 м²; «Снайп», характеристики: площа вітрил 10,7, грот 7,5 кв.м., стаксель 3,2 кв. м., висота мачти 6,5 м; «Мікро», характеристики: вага 500–600 кг, довжина корпусу 5,5 м, габаритна ширина не більш ніж 2,5 м [6].

Не можна ні торкнутися висококласного флоту світових вітрильних регат, таких як: Transpacific Yacht Race, Fastnet Race, Bermuda Race, Rolex Transatlantic Challenge, West Marine Pacific Cup, Volvo Ocean Race, Global Challenge, Clipper Round the World Race, Rolex Sydney Hobart Race, Whitbread, America's Cup. Кубок Америці (America's Cup) — сама престижна та відома регата у світі. Відбірними змаганнями служить Кубок Луї Вітона. Місце проведення регати вибирає володар кубка. У цієї регаті найбільш приваблює за останні роки клас катамаранів AC72 по своїй швидкості та останнім технологіям матеріалу вітрил. Для проходження регати яхтсмени повинні дотримуватися наступних критеріїв за вимогою Вітрильної Федерації, а саме: AC72 має такі максимальні характеристики: загальна довжина: 26,2 м (86 футів), довжина по ватерлінії: 22,0 м (72,2 фути), променеві: 14,0 метрів (45,9 футів), вага: 5,900 кг (13000 фунтів), максимальна осадка: 4,4 метра (14 футів), екіпаж: 11 [5].

Сучасний флот вітрильних яхт J-class (джей клас) теж заслуговує уваги (табл. 1). Історія яхт класа J пов'язана теж з Кубком «Америці». Яхти цього класу наймовірно красиві, швидкі та вкрай дорогі. Вони дійсно «парять» над водою. На сьогодні флот яхт J-class представлений сіма човнами.

Rolex Sydney Hobart Race (Ролекс Сідней Хобарт Рейс) — світова яхтова регата, охоплює значну площу з гоночної лінії-Сідней (Австралія)-Хобарт

(о.Тасманія). Сучасний флот цієї гонки представлений наступними човнами, такими як: Abracadabra, Adventure of Hornet, Allegro, Balance, Black Jack, Calibri, Celestial, Challenge, Clipper Ventures 5, Comanche, Dare Devil, Decadence. Ці човни мають різний тип та відрізняються один від іншого осадкою, довжиною, вагою та кількістю екіпажу [11].

Volvo Ocean Race (Вольво Оушн Рейс) — океанська командна кругосвітня регата на вітрильних човнах класа Volvo Ocean 65. Проводиться з 1973 р. У жовтні 2014 р. у Аліконті (Іспанія) стартувала 12 регата, яка фінішировала влітку 2015 р. у Гетеборгу. До участі у гонці мають допуск яхти класу Вольво 70-одномачтові однокорпусні вітрильні човни, максимальна довжина яких 21,5 м, осадка 4,5 м, фальшкіль відхиляється від вертикальної осі не більш 45 градусів. Команда-10. Переможець той, хто набере максимальну кількість очок на усіх етапах регати [6].

Transpacific Yacht Race (Транспасифік Яхт Рейс). Старт гонки починається з Сан Педро (Лос Анжелес) — буя Фермін, фініш-Гонолулу (маяк Даймонд Хед). Дистанція проходження складає 2,225 морських миль (4,121 км). Гонки славляться швидкістю плавання під спінакерами. У 1973 та 1975 рр. першим фінішувала яхта Ragtime. У 2009 р. встановила світовий рекорд гонки серед одно корпусників яхта Alfa Romeo II [6].

Clipper Round the World Race (Кліпер Раунд Ворлд Рейс) — була вперше заснована у 1995 р. сером Робіном Нокс-Джонстоном. Проходить кожні 2 рока. Приз — кришталевий годинник. Спочатку це були вісім чайних кліперів Ariel, Blackadder, Taeping і Thermopylae та інші. На сьогодні флот складається з Clipper 60, Clipper 68, Clipper 70, Clipper 96,

Таблиця 1. Флот спортивних яхт J-class станом на 2015 р [5]

Назва човна	Номір у сучасному флоті	Власник (спочатку)	Макс. дліна (LOA)	Ширина	Осадка	Верфь	Матеріал корпусу
Shamrock V (1930)	JK3	Sir Thomas Lipton (чайна корпорація Lipton)	36,58 м	5,85 м	4,81 м	Camper & Nicholson / Pendennis Shipyard	дерево
Velsheda (1933)	JK7	W. L. Stephenson	39,4 м	6,6 м	4,57 м	Camper & Nicholson / Southampton Yacht Services	сталь
Endeavour (1934)	JK4	Sir T.O.M. Sopwith	39,56 м	6,72 м	4,76 м	Camper & Nicholson / Royal Huisman	сталь
Ranger (оригінал 1937) 2004	J5	Harold Vanderbilt	41,6 м	6,4 м	4,9 м	Danish Yachts, Skagen	алюміній
Hanuman (оригінал Endeavour II, 1937) 2009	JK6	інформації не має	42,9 м	6,6 м	4,72 м	Royal Huisman	алюміній
Lionheart (оригінал Enterprise, 1930) 2010	JH 1	Harold Vanderbilt	39,96 м	6,13 м	4,72 м	Claasen Jachtbouw, Hull built by F. Bloemsma Aluminiumbouw	алюміній
Rainbow (оригінал 1934) 2012	JH 2	Harold Vanderbilt	39,96 м	6,37 м	4,8 м	Holland Jachtbouw	алюміній

Таблиця 2. Світловий флот найбільших чартерних яхт (на 2015 р.) [14, 15]

Type	Name	Length, ft	Class of type	Built	Shipyard	Designer	Draft, m	Speed, knots	Model	Quests	Material	Cost/per week in summer, €
Expedition Motor Charter Yachts	Alfa Nero	269	motor	2007	Oceano	Albert Pinto	3,9	17	custom	6	S/A	840,000
	Lady Michelle	171	motor	2013	Benetti	Zuretti	2,9	12	custom	12	S/A	259,000
	Polar Star	208	motor	2005	Lurssen	Pauline Nunns	3,7	12	custom	12	S/A	380,000
Classic Sailing Charter Yachts	Doriana	128	sailing	1930	Frederikssaund	E. Wedell	3,8	8	custom	10	teak	none
	Adornate	144	sailing	1961	Scheepswerf De Industrie	none	3,2	6	custom	22	teak	94,000
Classic Charter Yachts	Croce del Sud	138	sailing	1933	Martinolich	Gino Treleani	4,9	10	custom	10	teak	80,000
	Nero	295	motor	2007	Corsair Yacht	Neil Taylor	4,9	14	custom	12	S/A	420,000
	Christina O	325	motor	1943	Canadian Vickers	Caesar Pinnau	4,2	14	custom	34	S/A	455,000
	Sherkhan	229	motor	2005	Vuyk	Verkerk Yachting Project	4,5	11	conversion	26	S/A	385,000
	Pure One	152	motor	2008	Leopard	Andrea Bacigalupo	1,5	17	Leopard 46	12	S/A	185,000
Open Charter Yachts	DB 9	171	motor	2010	Palmer Johnson	Nuvolari&Lenard	2,4	22	PJ 170	12	S/A	none
	Grey Matters	150	motor	2007	Palmer Johnson	Nuvolari&Lenard	2,1	22	PJ 150	10	S/A	165,000
	Hemisphere	145	sailing	2011	Pendennis	Van Peteg hem Lauriot Prevost (VPLP)	2,8	11	custom	12	classic	260,000
Luxury Sailing Charter Catamarans	Douce France	139	sailing	1998	Alumarine	Van Peteg hem Lauriot Prevost (VPLP)	2,5	9	custom	12	classic	106,000
	Che	114	sailing	2010	Sunreef Yachts	Sunreef Yachts	2,5	12	Sunreef 114	8	classic	75,000
Luxury Charter Gulet	Casa dell Arte II	128	sailing	2009	ADA Yacht Works	none	none	9	custom	10	Wooden hull	35,000
	Zelda	133	sailing	2010	Su Marine Yachts	Taka Yachts	3	10	custom	10	Wooden hull	45,000
	Fleertje	184	sailing	1960	De Vries Lentsch	Robert Clark	4,9	11	remodeled	12	Wooden hull	none
NEO Classic Charter Yachts	Windrose of Amsterdam	151	staysail schooner sail yacht	2002	Holland Jachtbouw	Dykstra&Partners	4,3	10	custom	8	luxurious	none
	Lady Ellen	179	staysail schooner sail yacht	1982	Kockums	none	3,9	7	custom	12	luxurious	none
	Eleonora	162	staysail schooner sail yacht	2000	Vander Graat	Herreshoft	5,2	8	custom	8	luxurious	65,000
Motor Sailing Charter Yachts	Dione Star	143	sailing	1991	Scheepswerf Friesland	Diana Yacht Design	3,6	9	custom	12	classic	65,000
	Roxane	153	sailing	2010	SuMarine Denzilar	Taka Yachts	3,6	11	custom	9	classic	77,000
	Carpe Diem IV	154	sailing	2011	Carpe Diem	none	4	11	custom	12	classic	none

Clipper 98 (джерело: <https://www.clippergroundtheworld.com/about/about-the-race>) [4].

Global Challenge (Глобал Челенж) — засновник компанії регат був сер Чайт Блайт у 1989 р. Проводиться ця регата кожні 4 роки. Флот складається з однією конструкцією сталевих яхт. Екіпажи платять за регату (у 2008 ціна складала 25 – 750 фунт стерл.), щоб взяти участь у змаганні перемогти на дистанції-обігнути мис Горн, де вітер сягає до 130 км/г. Ця гонка унікальна ще й тим, що проходить проти вітрів та течій і називається «wrong way route» (невірна дорога, маршрут). Дистанція складає 54000 км та проходить за маршрутом: Портсмут (Великобританія) — Буенос-Айрес (Аргентина) — Веллінгтон (Нова Зеландія) — Сідней (Австралія) — Кейптаун (ПАР) — Бостон (США) — Ла-Рошель (Франція) — Портсмут (Великобританія). На жаль у 2006 р. флот був проданий за відсутністю спонсора [12].

Слід також виявити світовий склад сучасних мегаяхт, які переслідують тільки одну ціль — надати багатий відпочинок VIP-персонам світу. Чартерні мегаяхти теж відрізняються між собою за технічни-

ми характеристиками, а саме: довжиною, шириною, осадкою, кількістю екіпажа, швидкістю, наявністю «фарша». Багатії змагаються між собою в цьому вже не на відомих регатах, а за показниками цих критеріїв. По показникам відомих маркетингових компаній для світового обзору треба виділити цілу низку суперяхт, які є показниками стабільності у бізнесу відомих підприємців, бізнесменів, світових лідерів. Кожен день на воду з відомих яхтобудівельних верфей сходять одна одиниця мегаяхти чи траулера.

У таблиці 2 показані основні технічні характеристики найбільш фешенебельних та розкішних круїзерів незалежно від їх призначення та внутрішньої модернізації.

ВИСНОВКИ. 1. Наведено та проаналізовано стислий огляд сучасного світового стану склада яхт з точки зору повного яхтингу, тобто: світового яхтового вітрильного спорту та ринка сучасних модернізованих чартерних мегаяхт.

2. Дана оцінка маркетингової структури та типу яхт на яхтоному ринку та проведено аналіз яхт за типом та класом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- [1] Гловацкий, В. Увлекательный мир парусов [Электронный ресурс] : пер. с польского / В. Гловацкий. — М. : Прогресс, 1981. — Режим доступа: http://royallib.com/read/glovatskiy_volodzimeg/uvlekatelnyy_mir_parusov.html#0.
- [2] Катера и яхты [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://katera.ru/>.
- [3] Леонтьев, Е. П. Школа яхтенного капитана [Текст]. — М. : Физкультура и спорт, 1983.
- [4] Clipper. Round the world [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://www.clippergroundtheworld.com/about/about-the-race>.
- [5] Americas Cup [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://www.americascup.com>.
- [6] World Sailing [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://www.sailing.org>.
- [7] Landström, B. The Ship: An Illustrated History [Text] / Björn Landström, Michael R. Phillips. — New York : Doubleday, 1983. — 309 p.
- [8] Review Monaco Boat Show, 2015 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.superyachtnews.com/monaco-yacht-show/23712/monaco-yacht-show-2015-review.html>.
- [9] Review Yachting World, 2015—2016 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.yachtingworld.com/reviews>.
- [10] Review Monaco Boat Show, 2015 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.superyachtnews.com/monaco-yacht-show/23712/monaco-yacht-show-2015-review.html>.
- [11] Seafarers Journal [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.seafarersjournal.com/>.
- [12] World Superyachts Awards, 2015 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.boatinternational.com/luxury-yacht-events/world-superyacht-awards/world-superyacht-awards-2015-winners--25845>.
- [13] World's largest luxury yachts [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.boatinternational.com/yachts/the-register/top-200-largest-yachts--25027>.

© С. Г. Єрошкіна

Надійшла до редколегії 04.08.2016

Статтю рекомендує до друку
канд. техн. наук О. І. Лабін